

ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಾನೂನುಗಳ
ಮುಖಾಂತರ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳ
ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತು ಒಂದು ನೀತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆ

ಪರಿವಿಡಿ

01

ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1955	04
ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು	04
ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳು	06
ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆ	07
ಕಾನೂನು ನೆರವು	08
ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು	08
ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು	09
'ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ' ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ	09
ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ	10
ಮುಕ್ತಾಯ	11

02

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1989	11
ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು	12
ಅಪರಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕರಣಗಳ ನೋಂದಾವಣೆ	13
ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ	21
ಮುಕ್ತಾಯ	23

03

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2013	25
ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು	25
ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳು	27
ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವವರು	28
ಪುನರ್ವಸತಿ	31
ಅಪರಾಧ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದು	32
ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಾವುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿ	32
ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ	33
ಮುಕ್ತಾಯ	34

04

ಮುಕ್ತಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳು	34
ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಗೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳು	35
ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸುಗಳು	35
ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸುಗಳು	36

ಪರಿಚಯ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯು “ಹೊರಗಿಡುವ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ” ದ ಮೂಲಕ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.¹ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕಾನೂನು ಪರಿಹಾರಗಳು ಎರಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ 15, 16 ಮತ್ತು 17 ನೇ ವಿಧಿಗಳು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಧಿ 17 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ “ಅಸ್ವಶೃತೆಯ” ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮೀಸಲಾತಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸರಕುಗಳ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.²

ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1955 ('ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ') 17 ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಅಸ್ವಶೃತೆಯ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ವಿಶೇಷ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಅಸ್ವಶೃತೆಯನ್ನು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ-ಆಧಾರಿತ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣವಾದ ಕಾನೂನಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. 1989 ರಲ್ಲಿ, ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) ಕಾಯ್ದೆಯು ('ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ') ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಸುಮಾರು 30 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ (ಎಸ್‌ಸಿ) ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ಎಸ್‌ಟಿ) ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ.³ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದೆ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಉಲ್ಟಾಗೊಂಡ ರೂಪಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಕೃತ್ಯಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಜಾತಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 2015 ರಲ್ಲಿ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

¹Kalpna Kannabiran, *Tools of Justice: Non-discrimination and the Indian Constitution* (1st edn, Routledge India 2012) 161; Centre for the Study of Casteism, Communalism and the Law, 'Evaluation of the Protection of Civil Rights Act, 1955 and its Impact on the Eradication of Untouchability' (National Law School of India University, Bangalore) 2.

²Kannabiran (n 1) 161; *Union of India v. State of Maharashtra & Ors*, Review Petition (Cri), No. 228 of 2018 in Criminal Appeal No. 416 of 2018.

³National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2014) ch 7; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2015) ch 7; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2016) ch 7A, 7C.

ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆಯು ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು - ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದೊಂದಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲದೇ ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿ ಸದಸ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ.

ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಮೂರನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಶಾಸನವೆಂದರೆ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾಯ್ದೆ 2013 ('ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ') ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸದಿದ್ದರೂ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೈಯಾರೆ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ, ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆಯು ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು - ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದೊಂದಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲದೇ ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿ ಸದಸ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು, ನಾವು ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ, ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ನೀತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆಯು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿ ಕಾನೂನುಗಳಂತಹ ಇತರ ಲಿಂಗ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ I, II ಮತ್ತು III ರಲ್ಲಿ, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ತನಿಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಅನುಸರಣೆಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಅಧ್ಯಾಯ IV ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

01

ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1955

ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯು (“ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ”) ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ‘ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ’ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅನ್ನು 1955 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶಾಸನದ ಮುನ್ನುಡಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಅಪರಾಧಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನವು ಸಜ್ಜಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಕುರಿತು 1972 ರಲ್ಲಿ ಎಲಾಯಪೆರುಮಾಲ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ನಂತರ, ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ದಂಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಶಾಸನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ‘ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ’ ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.⁴

⁴Centre for the Study of Casteism, Communalism and the Law, ‘Evaluation of the Protection of Civil Rights Act, 1955 and its Impact on the Eradication of Untouchability’ (National Law School of India University, Bangalore) 45-48.

1 ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ, ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಬಹುಶಃ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಮಾನತೆಯ ಕಾನೂನಾಗಿದೆ, ಆದರೂ ಇದು ಅಪರಾಧಿ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಕಾನೂನು ಅಲ್ಲ. ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಯಾವುದೇ ವಿಕಲಾಂಗತೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು’ ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೊರಕುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ‘ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು’ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.⁵ ಆದಾಗ್ಯೂ ‘ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಕಾಳಜಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಶಾಸನಬದ್ಧ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ‘ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ’ಯನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಯೆಂದು, ಇದು ಕೆಲವು ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅವರ ಜನ್ಮದಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ವರ್ಗಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂವಹನ ನಡೆಸದಂತೆ ಅವರನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.⁶

ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೇವಲ ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೆ “... ಬಲಿಪಶುವಿನ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು” ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.⁷

⁵Protection of Civil Rights Act 1955, s 2(a).

⁶Centre for the Study of Casteism, Communalism and the Law (n 1) 53.

⁷Ibid.

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 3 ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪವಿತ್ರ ತೊಟ್ಟಿಯ ಅಥವಾ ಬಾವಿಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನೀರಿನ ಮೂಲದ ನೀರನ್ನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಬಳಸುವುದು ತಡೆಯುವುದು ಆದರೆ ಅದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಸ್ಪಾದಿಸುವ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇರುವುದು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅಂಗಡಿ, ಉಪಹಾರ ಗೃಹ (ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್), ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಲಮಂಡಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಡೆಯುವಾಗ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ರಾಜ್ಯ ನಿಧಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಳಸಲು ಹಕ್ಕಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ದತ್ತಿ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಸತಿ ಆವರಣದ ಉದ್ಯೋಗ, ಆಭರಣ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಡೆಯುವಾಗ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಲಾಂಗರು' ಎಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ, ಔಷಧಾಲಯಗಳಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 5 ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡದಿರಲು ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 6 ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಿರುಕುಳ ಮಾಡುವುದು, ಗಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮನೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ, ಅಥವಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ, ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ವೃತ್ತಿಪರ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಾಗ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಅಥವಾ ಗುಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಯ ಶವವನ್ನು ಅಥವಾ ಚರ್ಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು, ಹೊಕ್ಕುಳಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಅಥವಾ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ವಭಾವದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವವನು ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಪರಾಧಗಳು ಅರಿವಿನ ಅಪರಾಧಗಳಾಗಿವೆ.

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ನಿಬಂಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ - ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 12

ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಅವಮಾನಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಅಪರಾಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಎಸಗಿದ್ದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 12 ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಊಹೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ದಲಿತರ ವಿರುದ್ಧ ಅಥವಾ ದಲಿತರ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ.⁸

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಮತ್ತು ದಂಡಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 6 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ಅನುಮತಿಯ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿರುವಂತೆ ಅಥವಾ ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 8 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಹಣವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಪರಾಧವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ನಿವಾಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಮೂಹಿಕ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಪಿಸಿಆರ್‌ಎಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಎ (2) (ಐ) 'ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ'ಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವಿಕಲಾಂಗತೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮರ್ಪಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ಆವರ್ತಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

⁸V.G. Mahalingam v State of Tamil Nadu, CrI. OP No. 18093 of 2018 delivered on 20 July 2018 5(Madras High Court).

2. ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳು

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಈ ಶಾಸನದ ಜಾರಿಯು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವದ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಲ್ಲದೆ “ಅಸ್ವಶ್ಯರಿಗೆ ಮಾಜಿ ಅಸ್ವಶ್ಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು” ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ.⁹

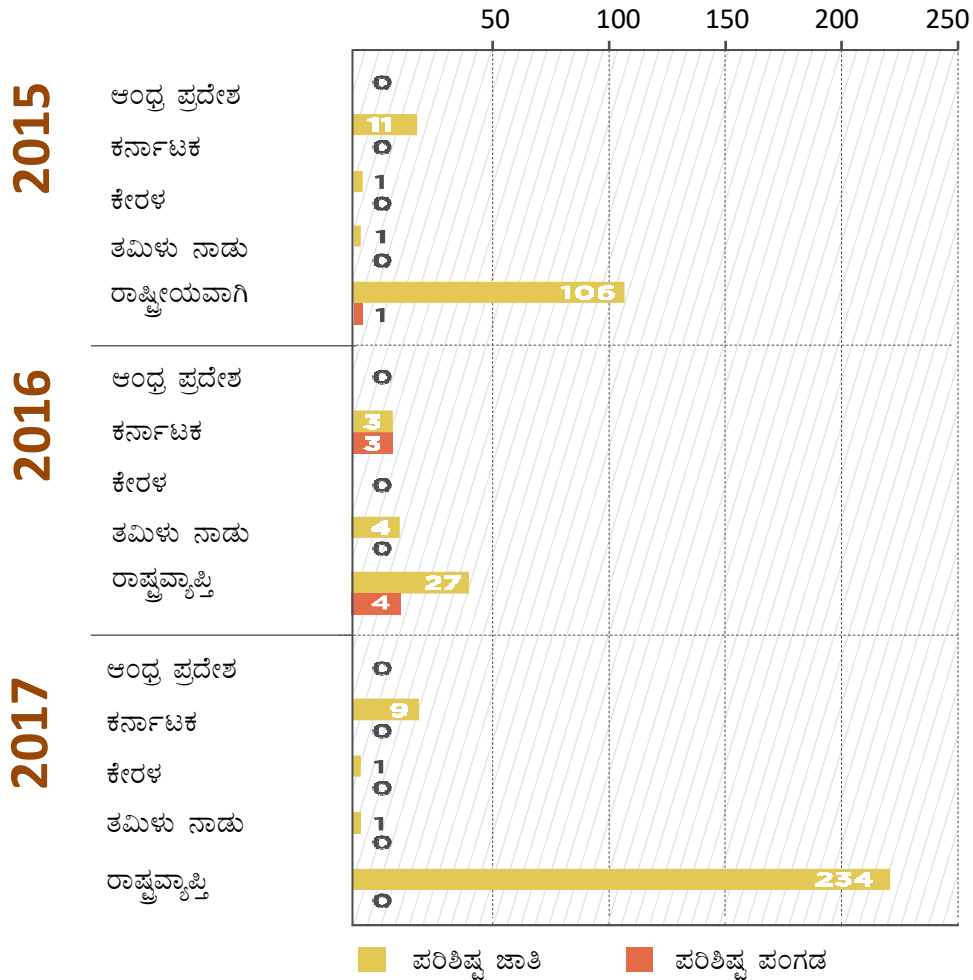
ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳ ನಂತರವೂ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮದುವೆ, ಊಟ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಮುಂದುವರೆದಿದೆ.

ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯ ಜಾತಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೈಯಾರೆ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ತಾರತಮ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.¹⁰ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ವಿರಳವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕಳಪೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ ದತ್ತಾಂಶವು 2015 ರಿಂದ 2017 ರವರೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

⁹Paul D'Souza, 'Clean India, Unclean Indians: Beyond the Bhim Yatra' (2016) Vol. 51(26-27) Economic and Political Weekly 23.

¹⁰Ibid.

ಚಿತ್ರ ಅ: ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳ ಘಟನೆಗಳು¹¹

¹¹National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2015) Table 7.2, 7.8; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2016) Table 7A.2, 7C.2; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2017) Table 7A.2, 7C.2.

ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಂತೆ, 2015 ರಲ್ಲಿ, ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕೇವಲ 106 ಅಪರಾಧಗಳು ವರದಿಯಾಗಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 11 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. 2016 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಕೇವಲ 27 ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಾಖಲಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 3 ಪ್ರಕರಣಗಳು (2015 ರಲ್ಲಿ 11 ಪ್ರಕರಣಗಳು) ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ. 2017 ರಲ್ಲಿ, ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ 234 ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. 2015 ರಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ವರದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆ ವರ್ಷ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಕರಣವು ಏಕೈಕ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿದೆ.¹² 2016 ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವರದಿಯಾದ ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ 4 ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ 3 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವರದಿಯಾಗಿವೆ. 2017 ರಲ್ಲಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ, ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ.

3. ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆ

ದೂರುಗಳ ದಾಖಲಾತಿಯ ಅಂತಹ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವೇ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ಪಟ್ಟಿ 1 ರಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. 2015 ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ 621 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 63 ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿವೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಿಂದ ಕೇವಲ 3 ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 60 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಖುಲಾಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. 2016 ರಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ 592 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 61 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಪೈಕಿ 60 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಆರೋಪಿಗಳ ಖುಲಾಸೆ / ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗಿರುವುದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 2015 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ 40 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 35 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿವೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ 5 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಖುಲಾಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

¹²National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2015) Table 7.8.

ಕೋಷ್ಟಕ 1: 2015 ಮತ್ತು 2016 ರ ನಡುವೆ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ¹³

2015

ರಾಜ್ಯ	ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ವಿಚಾರಣೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವುದು	
		ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗಿರುವುದು	ಖುಲಾಸೆಯಾಗಿರುವುದು/ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುವುದು
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	08	00	01
ಕರ್ನಾಟಕ	45	00	10
ಕೇರಳ	00	00	00
ತಮಿಳು ನಾಡು	06	03	00
ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿ	621	03	60

2016

ರಾಜ್ಯ	ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ವಿಚಾರಣೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವುದು	
		ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗಿರುವುದು	ಖುಲಾಸೆಯಾಗಿರುವುದು/ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುವುದು
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	07	00	00
ಕರ್ನಾಟಕ	40	00	05
ಕೇರಳ	00	00	00
ತಮಿಳು ನಾಡು	04	00	02
ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿ	592	01	60

¹³'Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2015' (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2015) 82 <<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/arpcr15.pdf>> accessed 18 November 2019; 'Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016' (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2016) 85 <<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/Annual%20%20Report-PCR%20-2016%20.pdf>> accessed 18 November 2019.

4. ಕಾನೂನು ನೆರವು

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 2016 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಒದಗಿಸಿದ ಕಾನೂನು ನೆರವಿನ ಸ್ವರೂಪ ಅಥವಾ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ.¹⁴ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತ್ರ 2016 ಮತ್ತು 2017 ಎರಡಕ್ಕೂ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ಕ್ರಮವಾಗಿ 2016 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

2016 ರಲ್ಲಿ 3777 ಜನರಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶವು 2016 ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 266 ರಿಂದ 2017 ರಲ್ಲಿ 1553 ಜನರಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಸಾಮರಸ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅಥವಾ ದೂರುಗಳು ದಾಖಲಾಗದ ಕಾರಣ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಯಾಕೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

¹⁴Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13); 'Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2017' (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2017)
<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/AR_PCR-2017.pdf> accessed 18 November 2019.

5. ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಎ (2) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ ಆದರೂ ಅವರು ಜಾತಿ-ಆಧಾರಿತ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ತನ್ನ 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ 14 ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಕರ್ನಾಟಕವು 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ 8 ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ 22 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದೆ.

2016 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ¹⁵ ಮತ್ತು ಪಿಒಎ¹⁶ ಎರಡರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು 6 ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.¹⁷ ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು 2017 ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, 2017 ರಲ್ಲಿ, 4 ವಿಶೇಷ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ¹⁵ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದೆ.

¹⁵Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13) 62.

¹⁶ibid 103.

¹⁷ibid 62.

¹⁸ibid 9.

6. ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.¹⁹

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎಯು ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು 4 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಸಭೆಗಳ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

7. 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ' ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎಯು ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಎ (2) (vi) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ' ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಕಲಾಂಗತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವಿಕಲಾಂಗತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ವರದಿಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಪಡೆದ 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ' ಮಾಹಿತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

¹⁹Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13); Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2017 (n 14).

ಕೋಷ್ಟಕ 2: 2016 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು

ರಾಜ್ಯ	2016	2017
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	09 (217 ಪ್ರದೇಶಗಳು)	04 (47 ಪ್ರದೇಶಗಳು)
ಕರ್ನಾಟಕ	ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ	ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
ಕೇರಳ	ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ	ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
ತಮಿಳು ನಾಡು	ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ	ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2 ರಿಂದ ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾದಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, 2016 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ' ಎಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ.²⁰ ಹೀಗಿದ್ದರೂ, 2017 ರಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.²¹ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 2016 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ.²² ಆದರೂ 2 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ತಿರುವನಂತಪುರಂ ಮತ್ತು ಕಾಸರಗೋಡುಗಳನ್ನು ಪಿಒಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.²³ ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶವು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು 2016 ರಲ್ಲಿ 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ'²⁴ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿತು ಆದರೆ ಅದನ್ನು 2017 ರಲ್ಲಿ 4 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿತು.²⁵ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ' ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ.²⁶ ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಎ(v) ರಲ್ಲಿ ಅವರ್ತಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲು ಈ ಶಾಸನವು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ಮಾತ್ರ 2017 ರಲ್ಲಿ ಅವರ್ತಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ.

²⁰Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13) 45.

²¹Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2017 (n 14) 24.

²²Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13) 63.

²³Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2017 (n 14) 24.

²⁴Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13) 66.

²⁵Report Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2017 (n 14) 24.

²⁶Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 13) 66; Report u/s 15A(4) of The Protection of Civil Rights Act, 1955 For The Year 2016 (n 14) 24.

8. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ

ಸೆಕ್ಷನ್ 12 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಊಹೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಸಾಬೀತಾದ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿವೆ, ಅವು ಅಪರಾಧಗಳ ಸಾಬೀತನ್ನು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಬು ವಿರುದ್ಧ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೇರಳ ಹೈಕೋರ್ಟ್, ಇತರ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ 7 (1) (ಡಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಅವಮಾನ ಅಥವಾ ಅವಮಾನಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು 'ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ' ಇರಬೇಕು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇದು ಪಿಒಎಗಿಂತಲೂ ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.²⁷

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು 'ಚಾಮರ್' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವಂತಹದ್ದು, ಇದು ಸರಳವಾದ ಅವಮಾನ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಲವಾರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪುಗಳು ನಡೆದಿವೆ.²⁸

ಎಂ.ಎಸ್. ಸಜೀವ್ ಕುಮಾರ್ ವಿರುದ್ಧ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ, ಕೇರಳ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು, ಇದು ಸೆಕ್ಷನ್ 12 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಊಹೆಯ ಸಲುವಾಗಿ (ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧ ನಡೆದರೆ, ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಅದು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುವುದು), ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಕ್ರಮವು (ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್) ಮೊದಲು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಊಹೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.²⁹

ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ದಂಡವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ದಂಡವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಧಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಯಾವುದೇ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿವೆ ಮತ್ತು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ಸಾಬೀತಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲೂ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ದಂಡದ ಜೊತೆಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಕನಿಷ್ಠ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.³⁰

ರಾಜ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಕುಡ್ಲಿಗರೆ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಮತ್ತು ಇತರರು ದಾರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗೀಯ ಮೂಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಮಾನ ಅಥವಾ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾದ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಕಾನೂನು ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. "ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಕೋಪವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು, ಅವಮಾನ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಜನ್ಮದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆದರಿಕೆಗಳ ಅಥವಾ ಬೆದರಿಕೆಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮನವೊಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಮೌನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಮೊತ್ತದ ಪ್ರಸ್ತಾಪದೊಂದಿಗೆ ಆಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.", ಎಂಬ ಸ್ಥರದ ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲು ಅದು ನಿರಾಕರಿಸಿತು.³²

ಆದ್ದರಿಂದ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎಯನ್ನು ಒಂದು ಅಪರಾಧಿ ಶಾಸನವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗಲು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯೊಂದಿಗೆ, ಪೊಲೀಸರು ಮತ್ತು ದೂರುದಾರರು

ಪಿಒಎ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಶಾಸನವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಅಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದು, ಇದು ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

²⁷(2005) 1 KLT 975.

²⁸*Phul Singh v. State of Madhya Pradesh*, (1991) CriLJ 2954; *Sita Devi v State*, Cri. MC No. 7185 of 1979 decided on 28 April 1980 (Allahabad High Court); *Chhedi Lal v Ram Ratan*, Cri. Rev. 992 of 1990 decided on 18 July 2014 (Allahabad High Court).

²⁹Cri. M.C. No. 5882 of 2013 decided on 8 March 2016 (Kerala High Court).

³⁰*State v Ponnaveel Alias Manivelu*, (1984) CriLJ 1075; *State of Karnataka v. Annappa and Others*, 1992 CriLJ 158.

³¹(1992) CriLJ 832.

³²Ibid para 6.

9. ಮುಕ್ತಾಯ

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಡಿಮೆ ದತ್ತಾಂಶವು ಅಗಾಧವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ-ಸಂಬಂಧಿತ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ: ಅಪರಾಧಗಳ ಕಡಿಮೆ ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಳಪೆ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣವಾದ ಶಾಸನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ತನ್ನ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆಯೇ?

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಇದು ಅಪರಾಧಿ ಶಾಸನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾನೂನಿನ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾಗರಿಕ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಾರತಮ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದರಿಂದ, ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪಿಒಎ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸಮಯ ಮುಗಿದಿದೆ. ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅನ್ನು ನಾಗರಿಕ ತಾರತಮ್ಯ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು, ಅದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಲಾಂಗತೆಗಳಂತಹ ತಾರತಮ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

02

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1989

ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) ಕಾಯ್ದೆ 1989 (“ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ”) ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ “... ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದಲಿತರ ವಿರುದ್ಧದ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ದುಷ್ಪ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಯಿತು.³³

ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಅಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು, ತಡೆಯುವುದು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಪಿಒಎ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಅಪರಾಧಿ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದರೂ, ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು ಅಥವಾ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇದು ಬಲಿಪಶುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

³³National Campaign on Dalit Human Rights & Ors. v. Union of India, AIR 2017 SC 132.

1. ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯು ಒಂದು ಅಪರಾಧಿ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದು, ಅದು ದಲಿತರ ವಿರುದ್ಧದ ತಾರತಮ್ಯದ ಕೃತ್ಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ‘ದೌರ್ಜನ್ಯ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಪಿಒಎ ವಿಭಾಗ 3 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 3 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧಗಳ ಪಟ್ಟಿಯು (ಅ) ತಿನ್ನಲಾಗದ ಅಥವಾ ಅಸಹ್ಯಕರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಸೇವಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು, (ಆ)ಆಶ್ರಯ ಆವರಣದ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಮಲ, ಒಳಚರಂಡಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಶವ ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಎಸೆಯುವುದು, (ಇ) ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳ ಹಾರ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆತ್ತಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು (ಈ) ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದು, ತಪ್ಪಾಗಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದು, ಒಡತನದ ಅಥವಾ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ಆವರಣದ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದು, (ಉ) ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ಮಲವನ್ನು ಎತ್ತಿಸುವುದು (ಊ) ಸುಳ್ಳು, ದುರುದ್ದೇಶಪೂರಿತ ಅಥವಾ ದುಃಖಕರ ದಾವೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು, (ಋ) ಅವಮಾನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬೆದರಿಸುವುದು, ಮತ್ತು (ಋ) ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಗುಂಪಿ ಇತ್ಯಾದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇರುವುದು ಅಥವಾ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವುದು.

2015 ರಲ್ಲಿ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2015 ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸೆಕ್ಷನ್ 3 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು 15 ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ 37 ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರಿಂದ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಹೊಸ ಅಪರಾಧವೂ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಸೆಕ್ಷನ್ 3 (ಕೆ) ಮತ್ತು 3 (ಡಬ್ಲ್ಯೂ) ಅಡಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಸಿ / ಎಸ್ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ - (ಅ) ಎಸ್ಸಿ / ಎಸ್ಸಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರನ್ನು ದೇವತೆಗೆ, ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೇವದಾಸಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಮತ್ತು (ಬಿ) ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ (ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ) ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು, ಮಹಿಳೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು, ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುವುದು.

ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಪರಾಧಗಳು ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಗಳ ಅಂತರ್ವಿಭಾಗದಿಂದಾಗಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾನೂನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಎಸ್‌ಪಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಇತರ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಐಪಿಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.³⁴

2015 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕುರಿತು ಸೆಕ್ಷನ್ 14 ಅನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿತು. ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲ ಪಠ್ಯವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿತ್ತು. 2015 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೊಂದಿಗೆ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಯೋಜಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿತು. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು (ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ) ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದು.

ಬಲಿಪಶುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು 2015 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆದರಿಕೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಪ್ರಚೋದನೆ, ಹಿಂಸೆ ಅಥವಾ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಲಿಪಶುಗಳು, ಅವಲಂಬಿತರು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 15 (ಎ) (I) ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಎ (II) ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿವಿಧ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

³⁴Section 3(2)(va) provides that any non-SC/ST person who commits an offence in the Schedule to the PoA Act, will be punished with the punishment as provided under the IPC for those offences. This Schedule includes offences like sexual harassment, voyeurism, stalking, assault or use of criminal force with the intent to disrobe etc.

ನಗದು ಅಥವಾ ದಯೆಯ ರೀತಿಯ ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಅವಲಂಬಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ನಗದು ಅಥವಾ ದಯೆಯ ರೀತಿಯ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಒಳಗೊಂಡ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಏಳು ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಉಪ-ವಿಭಾಗೀಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಪಿಒಎ ನಿಯಮಗಳು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆದರಿಕೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಬಲಿಪಶುಗಳು, ಅವರ ಅವಲಂಬಿತರು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಎ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನ್ಯಾಯದ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು, ತನಿಖೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ತನಿಖೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.³⁵ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯು, ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿಶೇಷ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉಪ ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.³⁶

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜಾಮೀನನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ³⁷ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.³⁸ ಪಿಒಎ ನಿಯಮಗಳ ನಿಯಮ 16 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, 25 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮೀರದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕು, ಮತ್ತು ನಿಯಮ 16 (2) ರ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಮಿತಿಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು. ನಿಯಮ 17 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಉಪ ವಿಭಾಗೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉಪ ವಿಭಾಗೀಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡೂ ಸಮಿತಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) (ಕರ್ನಾಟಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ 2002 ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು, ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮೂಲ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ನಂತರ, 2015 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಅರಿವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.³⁹

³⁵Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989, s 15A(6).

³⁶Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Rules, 1995, r 7.

³⁷Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989, s 18.

³⁸Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989, s 4(e).

³⁹Prior to the amendment, the procedure for committing offences by the Magistrate's Court to the Sessions Court had to be complied with.

2. ಅಪರಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕರಣಗಳ ನೋಂದಾವಣೆ

ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳು ನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಈ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 2014 ಮತ್ತು 2017 ರ ನಡುವೆ ಪಿಬಿಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ದೂರುಗಳು, ಅಪರಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕ್ರೈಮ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಬ್ಯೂರೋ (ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ) ಕ್ರೈಮ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ ವರದಿಗಳಿಂದ ದೊರೆತಿದೆ.

ಅ. ಅಪರಾಧ ಸಂಖ್ಯೆ

ಅಪರಾಧ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಭಾಗದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುವ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.⁴⁰ ಚಿತ್ರ ೨ ದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಮಾಣವು 2014 ರಿಂದ 2017 ರ ನಡುವೆ, ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಕೇರಳವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಪರಾಧ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶವು ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

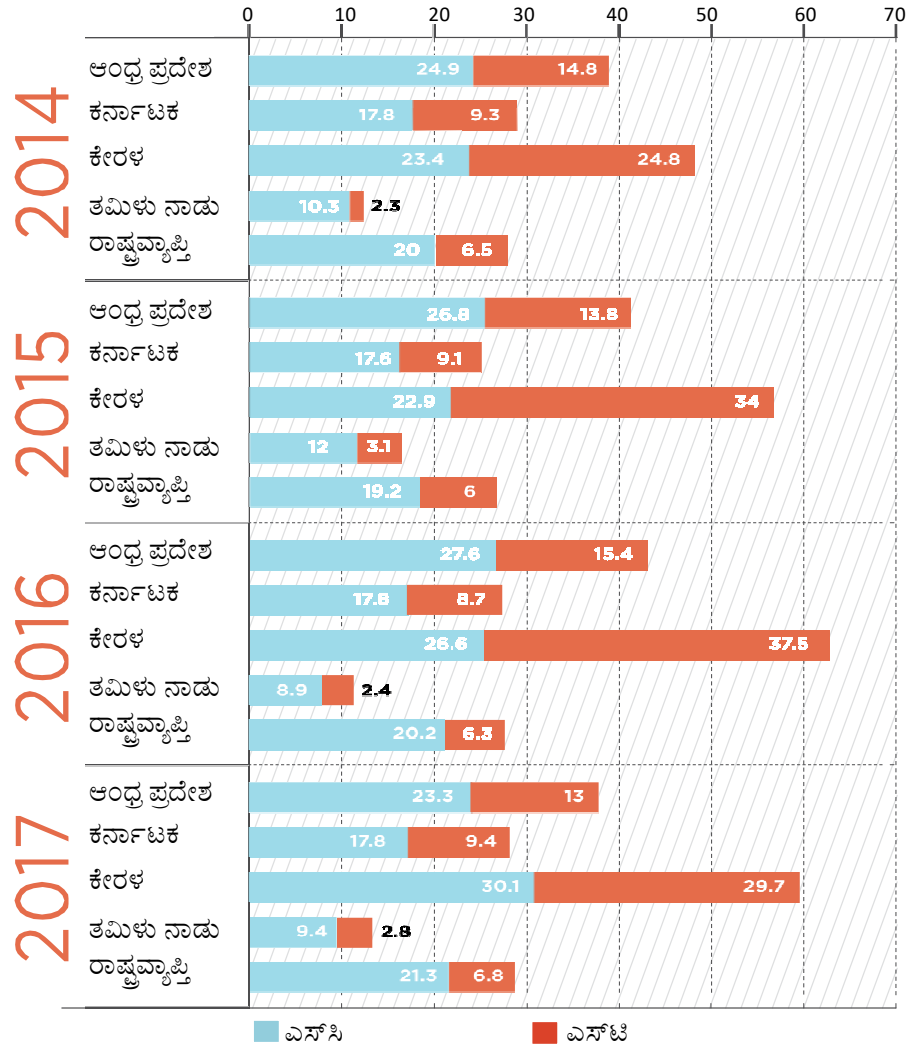
ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಎಸ್‌ಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೇವಲ 1.5% ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ದೇಶದ⁴¹ ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 7.9 ಲಕ್ಷ ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇರಳವು ಕಡಿಮೆ ಎಸ್‌ಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ (4.8 ಲಕ್ಷ) ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.⁴²

⁴⁰Crime Rate = Number of Cases Reported/Census 2011 population (2014, 2015) or Mid-Year Projected Population (2016) * One Lakh.

⁴¹National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2014) Table 7.2, 7.8; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2015) Table 7.2, 7.8; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2016) Table 7A.1, 7C.1; National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2017) Table 7A.1, 7C.1.

⁴²National Crime Records Bureau, 'Crime in India Statistics' (Ministry of Home Affairs, 2017) Table 7C.1. In Andhra Pradesh, there are 26.3 lakh, in Karnataka, there are 42.5 lakh and in Kerala there are 4.8 lakh ST persons as per the 2011 Population Census.

ಚಿತ್ರ ಆ: 2014-17 ರ ನಡುವೆ ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಮಾಣ

ಅಪರಾಧದ ಪ್ರಮಾಣವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

2015 ಮತ್ತು 2017 ರ ನಡುವೆ, ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ 31% ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಘಟನೆಗಳು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 13% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ (ಇದು ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 9 ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ) ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 22% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.⁴³

ಆ. ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು

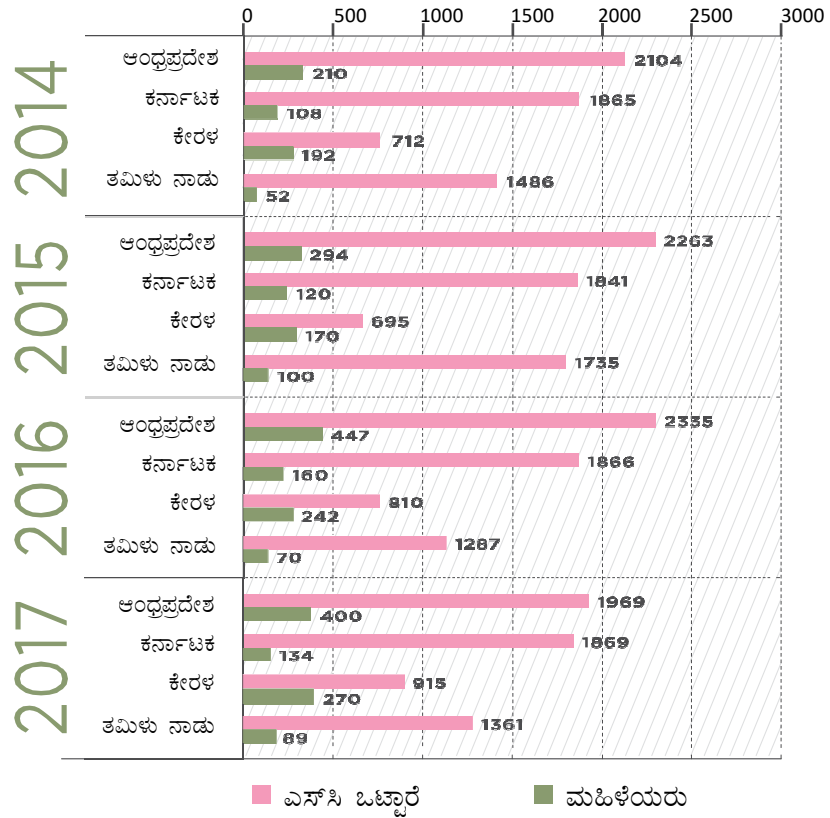
ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು ನಾವು ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ ವರದಿಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ, ಮಹಿಳೆಯ ನಮ್ರತೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವುದು, ಅಪಹರಣ ಅಥವಾ ಮದುವೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ಅಪಹರಣದ ಬಗ್ಗೆ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಚಿತ್ರ ಇ, ನಾವು ನೋಡುವಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 2014-17ರ ನಡುವೆ ಎಸ್‌ಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ನಡೆದ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು 5-6% ರಷ್ಟಿದೆ. ನಡೆದ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಸುಮಾರು 3% ರಷ್ಟು 2014 ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಪರಾಧಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2014 ರಿಂದ 2017 ರವರೆಗೆ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸುಮಾರು 9% ರಿಂದ 20% ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

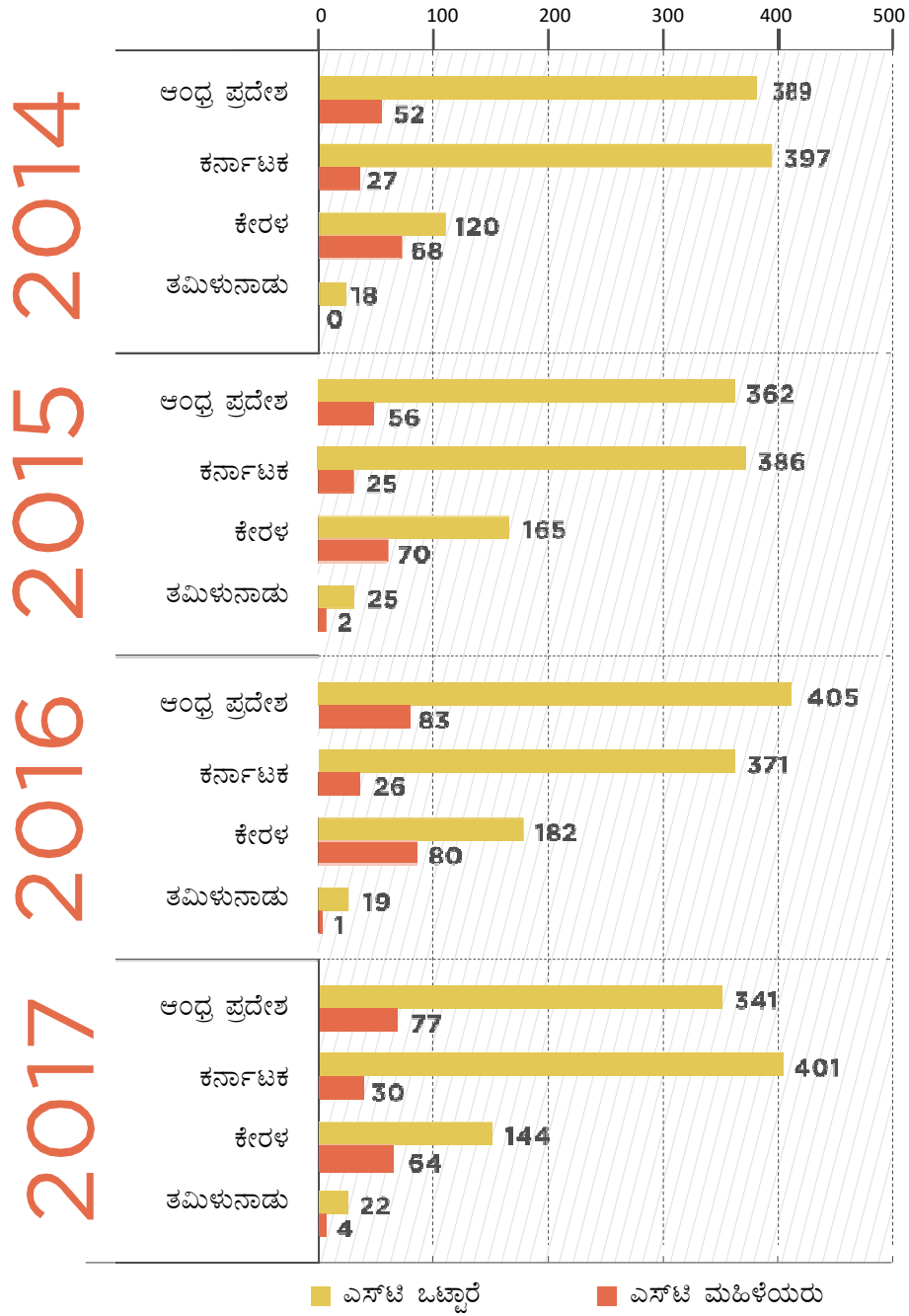
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು 29% ರಷ್ಟಿದೆ. ಇದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

⁴³Crime in India Statistics (n 41).

ಚಿತ್ರ ಇ: 2014-17ರಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳ ನಡುವೆ ಎಸ್‌ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳು

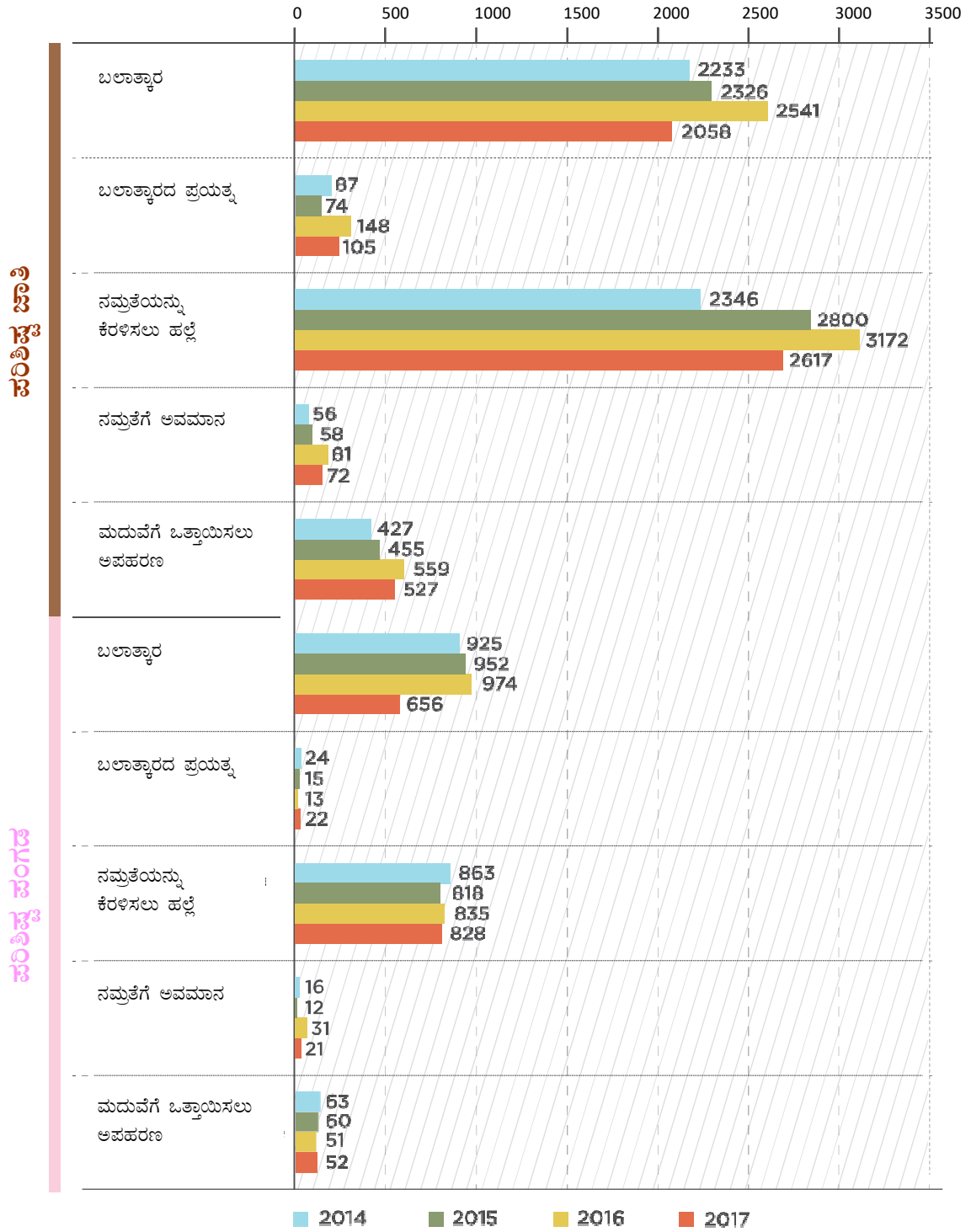
ಚಿತ್ರ ಈ: 2014-17ರಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳ ನಡುವೆ ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳು

ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ 45-50% ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ ಈ ನಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು 2014-17ರ ನಡುವೆ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು 13% ರಿಂದ 22% ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ ಉ: 2014-17ರ ನಡುವೆ ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಪರಾಧಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಎಸ್ಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ನಡೆದ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳು 5-7% ರಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ನಡೆದ ಒಟ್ಟು ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ ಉ ದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ನಡೆದ ವಿವಿಧ ಅಪರಾಧಗಳ ಘಟನೆಗಳಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ನಂತರ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಅವರ ನಮ್ರತೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಲು ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸುವಂತಹ (ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಹಲ್ಲೆ, ನಿರಾಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಲ್ಲೆ, ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು, ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ದರ್ಶಿಸುವುದು (ವಾಯ್ವುರಿಸಮ್), ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ) ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಪರಾಧಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವು ಎಸ್‌ಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದ ದೌರ್ಜನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವು ಜನರು "ಕೆಳಜಾತಿಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ" ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲ. ⁴⁴

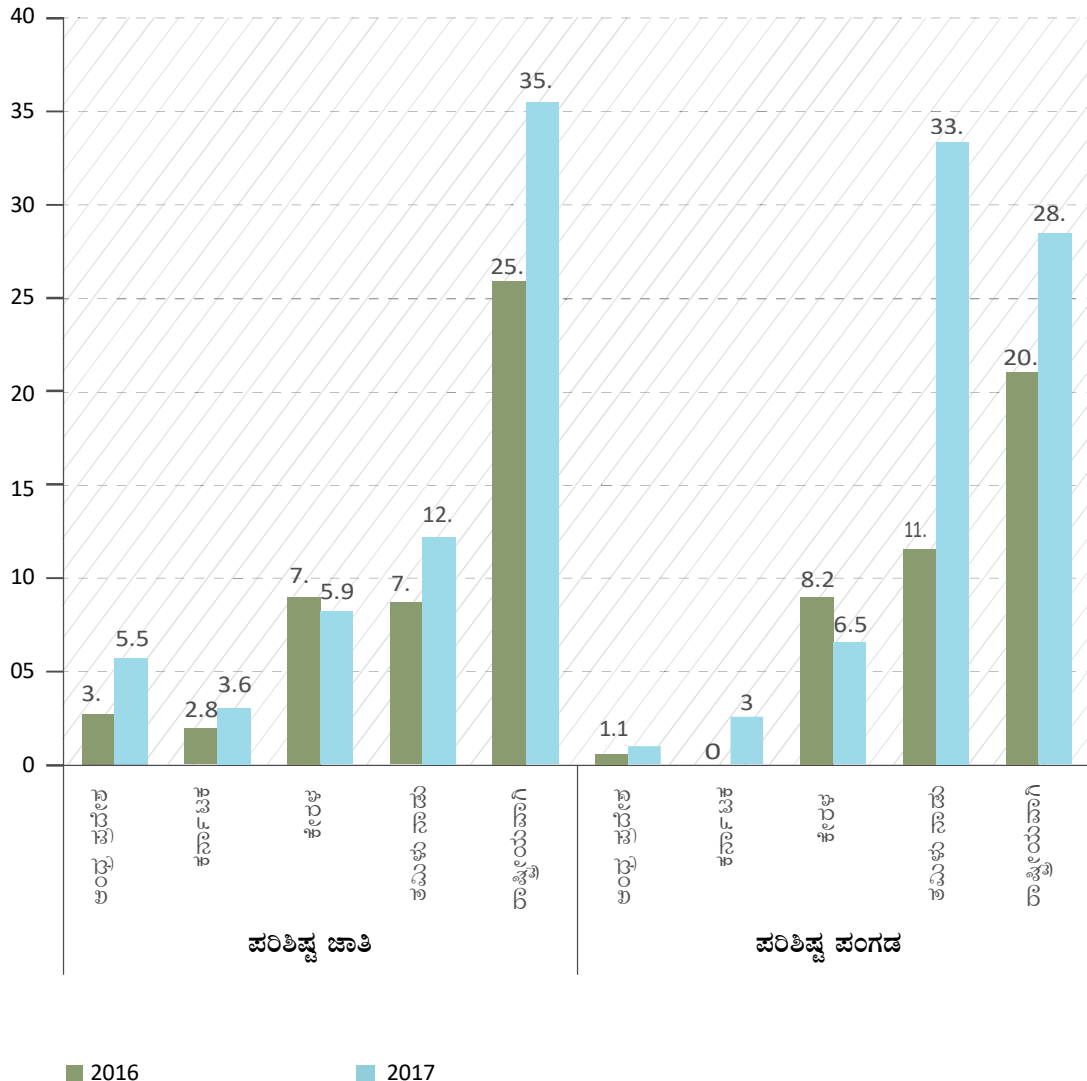
ಇ. ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು

ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ, 2014 ಮತ್ತು 2015 ರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯವಾರು ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. 2016 ರಿಂದ ಮಾತ್ರ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಕೇವಲ 2016 ಮತ್ತು 2017 ರ ವರ್ಷಗಳದ್ದಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ ಉ ನಿಂದ, ಎಸ್‌ಸಿಗಳು (35.3%) ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳು (28.8%) ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ 2017 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಪ್ರಮಾಣವು ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕವು ಕೇವಲ 3% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. 2017 ರಲ್ಲಿ, ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ 12.5% ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ 33.3% ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

⁴⁴Sanya Dhingra, 'Sex crimes against SCs/STs rising since 2014, experts say it's power play' (*ThePrint*, 26 December 2017) <<https://theprint.in/report/rape-sc-st-women-often-power-crime-statistics-show/24739/>> accessed 22 November 2019.

ಚಿತ್ರ ಉ: ಎಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ 2016 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು

ಈ. ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಿಬಿಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3 ರಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವಂತೆ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 14 ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ, ಶ್ರೀಕಾಕುಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2 ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.⁴⁵ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ 2016 ರ ವರದಿಯ⁴⁶ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನೂ, 2017 ರಲ್ಲಿ, ವರದಿಯು⁴⁷ ಎಲ್ಲಾ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 3 ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ,⁴⁸ 6 ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಸೆಷನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಉ. 'ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ' ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಪಿಬಿಎ ನಿಯಮಗಳ ನಿಯಮ 3 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಲು ಕಾರಣವಿರುವ 'ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು' ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 4 ರಿಂದ ನಾವು ನೋಡುವಂತೆ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕೇವಲ 2 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ⁴⁹ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಲ್ಲಾ 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.⁵⁰

⁴⁵Courts have been set up at Chittoor, Guntur, Nellore, Kurnool, Prakasham at Ongole, Kadapa, Krishna, East Godavari, Ananthapur, Srikakulam, Vizianagaram, Visakhapatnam, West Godavari and Lakshimpeta of Srikakulam district, available at http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/SOCIAL%20JUSTICE%20ENGLISH%2015_16.pdf on page 33.

⁴⁶Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2016 (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2016) 69 <<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/Annual%20Report%20-PoA-2016636583494050069100.pdf>> accessed 22 November 2019.

⁴⁷Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2017 (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2017) 66 <<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/Annual%20Report-PoA-2017636988121973975658.pdf>> accessed 22 November 2019.

⁴⁸ibid 99.

⁴⁹ibid.

⁵⁰ibid.

ಕೋಷ್ಟಕ 3: 2017ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು⁵¹

ರಾಜ್ಯ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	13	14 (13 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತ್ತು 1 ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ)
ಕರ್ನಾಟಕ	30	30 (8 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತ್ತು 22 ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ)
ಕೇರಳ	14	17 (3 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತ್ತು 14 ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ)
ತಮಿಳು ನಾಡು	32	6 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು 12 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 4: 2017ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ⁵²

ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	47	4
ಕರ್ನಾಟಕ	7	30
ಕೇರಳ	0	2
ತಮಿಳು ನಾಡು	211 (ಹಳ್ಳಿಗಳು)	31

⁵¹Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2016 (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2016)

<<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/Annual%20Report%20-PoA-2016636583494050069100.pdf>> accessed 22 November 2019.

⁵²ibid.

ಊ. ಎಚ್ಚರ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು

ಈ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ (ಎಸ್‌ವಿಎಂಸಿ ಮತ್ತು ಡಿವಿಎಂಸಿ) ಸಭೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2014 ರಿಂದ ತಮಿಳು ನಾಡು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಸ್‌ವಿಎಂಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗಿನಿಂದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಎಸ್‌ವಿಎಂಸಿಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ 42 ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ಸಭೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ.⁵³ ಕರ್ನಾಟಕವು 2017 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರೆ, ಕೇರಳ 2014 ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ 1 ಎಸ್‌ವಿಎಂಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಿಂದ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಡಿವಿಎಂಸಿಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಕೇರಳವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಇತರ ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಡಿವಿಎಂಸಿಗಳು ಅರ್ಥದಾರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ತಲುಪಿಲ್ಲ.

ಋ. ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ನೆರವು ಒದಗಿಸಿರುವುದು

ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡುವ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉಪ-ವಿಭಾಗೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುವ ಕಾನೂನು ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಆದಾಯದ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯದ ಮಿತಿಯು ರೂ. 25,000/- ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಸಮಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.⁵⁵ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವಿನ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಯೋಜನೆಯಡಿ ತರಲಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು 2017 ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.⁵⁶

⁵³SCs and STs (Prevention of Atrocities) Act: A Review of implementation in Tamil Nadu 2016- 17 (Institute of Human Rights Advocacy and Research, April 2018)
<<https://www.slideshare.net/hrfchennai/review-of-implementation-of-the-scs-and-sts-prevention-of-atrocities-act-in-tamilnadu-2016>> accessed 22 November 2019.

⁵⁴Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2017 (n 47).

⁵⁵Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2017 (n 47).

⁵⁶Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2017 (n 47)

ಕೋಷ್ಟಕ 5: 2014 ರಿಂದ ನಡೆದ ಜಿಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ರಾಜ್ಯ (ಜಿಲ್ಲೆಗಳು)	2014	2015	2016	2017
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ (13)	18	23	27	34
ಕರ್ನಾಟಕ (30)	58	71	95	110
ಕೇರಳ (14)	54	55	54	54
ತಮಿಳು ನಾಡು (32)	69	80	53	13

ಕೋಷ್ಟಕ 6: 2017 ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಪುನರ್ವಸತಿ ದತ್ತಾಂಶ⁵⁷

ರಾಜ್ಯ	ಪ್ರಯಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾನೂನು ನೆರವು
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	249	1069	1311
ಕರ್ನಾಟಕ	374	2451	764
ಕೇರಳ	169	509	132
ತಮಿಳು ನಾಡು	1260	2067	ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ

⁵⁷Report U/s 21(4) of The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 For the Year 2017 (n 47).

ಋ. ಬಲಿಪಶುವಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ

ಸಾಕ್ಷಿಯ ಮತ್ತು ಬಲಿಪಶುವಿನ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.⁵⁸ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ 20 ಜೂನ್ 2016 ರಂದು ಹೊರಡಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಶುವಿಗೆ ಪರಿಹಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಡೆದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಲಿಪಶುವಿಗೆ ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 8.25 ಲಕ್ಷ ರೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.⁵⁹ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬಲಿಪಶುವಿಗೆ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿಖರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಬಲಿಪಶು ಪರಿಹಾರ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.⁶⁰ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಎಸ್‌ಟಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2014 ರಿಂದ ಬಲಿಪಶು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು 2018 ರಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ.⁶¹ ತನಿಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ 30 ಮಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು 40 ಲಕ್ಷ ರೂ. ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು⁶² ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಳಪೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಾಬೀತಾಗುವುದರ ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ್ದು ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

⁵⁸In *K. Rukmini v. State of Tamil Nadu & Ors.*, W.P. (MD) No. 16628 of 2016 (Madras High Court, Madurai Bench), the Government of Tamil Nadu gave an undertaking before the Madras High Court to depute one police official to the house of the victim till the conclusion of trial.

⁵⁹Enhancement of Monetary Relief to the victims of atrocities belonging to SCs/STs under Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 and Rules (*State of Karnataka*, 20 June 2016) <<https://sw.kar.nic.in/WebPages/PDF2016/file4.pdf>> accessed 22 November 2019.

⁶⁰*P. Satish v. State of Tamil Nadu*, W.P. No. 10602 of 2019.

⁶¹'Kerala: Adivasi victims of crime not compensated since 2014, officers say delay in providing monetary relief taking a toll on conviction rate' (*New Indian Express*, 24 April 2018) <<http://www.newindianexpress.com/states/kerala/2018/apr/24/kerala-ativasi-victims-of-crime-not-compensated-since-2014-officers-say-delay-in-providing-monetary-relief-1805867.html>> accessed 22 November 2019.

⁶²ibid.

3. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ

ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಇತ್ತೀಚಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಂದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್. ಸುಭಾಷ್ ಕಾಶಿನಾಥ್ ಮಹಾಜನ್ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಅನ್. ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ,⁶³ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ, ಪಿಒಎ ಜಾತಿವಾದವನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು 'ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ, ಏಕೀಕೃತ ಮತ್ತು ಜಾತಿರಹಿತ ಸಮಾಜದ' ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಬೆದರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪಿತರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಇದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕಾಯ್ದೆಯು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಮತ್ತು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸುವ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತನಿಖೆಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 18 (ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಜಾಮೀನಿನ ನಿಷೇಧ) ಒಂದು ಮೇಲ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಾದ ನಂತರ, ಸಂಸತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ 2018 ಅನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಯಿತು.

ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಎಸ್‌ಸಿಗಳ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಂಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ನೀಡಿವೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಸುಭಾಷ್ ಕಾಶಿನಾಥ್ ಮಹಾಜನ್ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.⁶⁴

⁶³AIR 2018 SC 1498.

⁶⁴*Union of India v State of Maharashtra & Ors.*, Review Petition (Crl). No. 228 of 2018 in Criminal Appeal No. 416 of 2018; 'Legality of SC/ST Act Amendment' (SCObserver, 2019) <<https://www.scobserver.in/court-case/challenge-to-sc-st-atrocity-act-amendment/legality-of-sc-st-amendment-plain-english-summary-of-judgment-in-review-petition>> accessed 18 November 2019.

ಇದಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 18 ಎ ಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯು ತಿಳಿಸುವ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ತನಿಖೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕವನ್ನು

ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು “ನ್ಯಾಯಯುತ ವಿಚಾರಣೆಯ ಹಕ್ಕು, ಸಂಗಡ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸುರಕ್ಷತೆಗಳು ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ; ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಜಾರಿಯಿಂದ ಅವು ಬದಲಾಗದೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.” ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ.⁶⁵ ಇತರ ನಿದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪಿಒಎಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನೀಡಿವೆ.

ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ, ಸಿಖ್ಖರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಎಸ್‌ಸಿ ಹಿಂದೂ ಸಿಖ್ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡರೆ, ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.⁶⁶

ಸಿಆರ್‌ಪಿಸಿಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 482 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಂತರ್ಗತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಹಲವಾರು ತೀರ್ಪುಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿವೆ.⁶⁷ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ, ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಿಒಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.⁶⁸ ಧನಂಜಯ್ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಬಹಗಾಂವ್ಹರ್ ಮತ್ತು ಇತರರು ವಿರುದ್ಧ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ⁶⁹ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ “ಸಮಾಜದ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳು ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 482 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯು ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಂದಿದೆ” ಎಂದು ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ.

⁶⁵Prathvi Raj Chauhan v. Union of India & Ors., W.P. (C) No. 1015 of 2018 delivered on 10 February 2020.
⁶⁶Chinni Appa Rao v. State of Andhra Pradesh, Criminal Petition No. 2036 of 2013 decided on 7 December 2015 (Andhra Pradesh High Court).
⁶⁷Dhanraj v. State, (1986) Cr. L.J. 284 (Madras High Court).
⁶⁸National Crime Records Bureau, ‘Crime in India Statistics’ (Ministry of Home Affairs, 2017) Table 7A.6; National Crime Records Bureau, ‘Crime in India Statistics’ (Ministry of Home Affairs, 2017) Table 7A.6. Notably, in 2016, Madhya Pradesh compounded 342 cases under the PoA Act in spite of no state amendment permitting compounding of offences under the CrPC.
⁶⁹(2010) 3 BomCR (Cri) 270.

ಎಸ್‌ಸಿ ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು ನಡೆದಲ್ಲಿ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವು ಸಾಬೀತಾಗದ ಕಾರಣ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ಖುಲಾಸೆಗೊಳಿಸಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಇರಪ್ಪ ಧಾರೆಪ್ಪ ಹೊಸಮನಿಯ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ,⁷⁰ “... ಆರೋಪಿಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ಬಲಿಪಶುಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಮತ್ತು ಆರೋಪಿಗಳು ಬಲಿಪಶುಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಅವಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಬೆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.” ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಾಂತಪ್ಪ ಮತ್ತು ಇತರರು ದಾವೆಯಲ್ಲಿ,⁷¹ ಆರೋಪಿಗಳು ಐಪಿಸಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಬೆದರಿಕೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೆಂದು ಸಾಬೀತಾಯಿತು, ಆದರೆ ಆರೋಪಿಗಳು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಖುಲಾಸೆಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಬಲಿಪಶುವಿನ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮವು (ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್) ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತು.

ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಶುವಿನ ಜಾತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಪರಾಧ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.⁷²

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಲಿಂಗ-ರಹಿತ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಜಾತಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆರೋಪಿಯು ಬಲಿಪಶುವಿನ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವುದು.⁷³

⁷⁰2001 CriLJ 3566.

⁷¹AIR 1999 SC 314.

⁷²Stephen Joseph v. State of Kerala, Cri. A. No. 1951 of 2009 decided on 1 March 2013 (Kerala High Court); Asharfi v. State of Uttar Pradesh, (2018) 1 TLNJ 45 (Criminal).

⁷³Ashwin Kumar v. State of Karnataka, Criminal Revision Petition No. 1062 of 2017 decided on 3 November 2017 (Karnataka High Court); Daya Bhatnagar & Ors. v. State, 109 (2004) DLT 915.

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ದಲಿತ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಇತರರು⁷⁴ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದ್ದು,

ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಅಸಡ್ಡೆಯ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ವಿಫಲರಾದಾಗ, ಅದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸರಳ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಿತು “... ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು.... ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗಗಳಿಗೂ ಸಹ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.”

ಅರುಮುಗಂ ಸೆರ್ವಾಯ್ ವಿರುದ್ಧ ತಮಿಳು ನಾಡು ರಾಜ್ಯ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ,⁷⁵ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ದಂಪತಿಗಳ ಗೌರವ ಹಕ್ಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬಲವಾದ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡಿತು. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ / ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ವಿಫಲವಾದ ಅಥವಾ ಮಾಡಿ ಅಪರಾಧ ಸಂಭವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಇಲಾಖಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿತು.

ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಏಕೈಕ ವರದಿಯಾದ ತೀರ್ಪು ಎಂದರೆ ಎಂ.ಪಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನ್ ವಿರುದ್ಧ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಇತರರು ದಾವೆ. ಈ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ದೂರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಫಲವಾದ ಕಾರಣ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.⁷⁶

⁷⁴(2017) 2 SCC 432.

⁷⁵AIR 2011 SC 1859.

⁷⁶(2014) 1 CWC 599 (Madras High Court).

4. ಮುಕ್ತಾಯ

ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ನಾವು ನೋಡುವಂತೆ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧ ದೂರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದು, ಪೊಲೀಸರು ತನಿಖೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಯ ನಂತರ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪೊಲೀಸರು “ದಲಿತರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರು” ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.⁷⁷ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮವು (ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್) ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದು, ಪೊಲೀಸರಿಂದ ತಪ್ಪಾದ ತನಿಖೆ ಮತ್ತು⁷⁸ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ಸಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಗಳು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಖುಲಾಸೆಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.⁷⁹

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಘಟನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ, ಧರಣಿ ಎಸ್.ರವರು ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದು, 2018 ರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ತಾಯಿಗೆ ಅವರ ಆಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಕಾರ್ಪೋರೇಟರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ

ವಿರುದ್ಧ ಪೋಲೀಸ್ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈ ಕಿರುಕುಳದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.⁸⁰ ಆಕೆಯ ದೂರಿನ ಮೇರೆಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮೃತರು ನೀಡಿದ ದೂರಿನಂತೆ ಆರೋಪಿಗಳು ಅದೇ ದಿನ ಪ್ರತಿ-ದೂರನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಗಮನಿಸಿದೆ.⁸¹

⁷⁷“Hidden Apartheid: Caste Discrimination against India’s “Untouchables” (Human Rights Watch, February 2007) 56

<https://www.hrw.org/reports/1999/india/India994-04.htm#P550_72244> accessed 22 November 2019.

⁷⁸State v. Gopalappagouda and Ors., CrI. App. No. 3506 of 2008 decided on 17 June 2016 (High Court of Karnataka, Kalaburagi Bench); // Additional District and Sessions Judge (PCR), Tirunelveli and Ors. v. Sankaranarayanan and Ors, R.T. (MD) No. 1 of 2017, CrI. A. (MD) No. 222 of 2017 and CrI. M.P. (MD) No. 5826 of 2017 decided on 24 April 2018 (Madras High Court).

⁷⁹Rudrappa Kareppa Dhudali v. State of Karnataka CrI. App. No. 2700 of 2009 decided on 13 October 2015 (High Court of Karnataka).

⁸⁰“Lawyer Suicide: Corporator on run lands in police net” (Times of India, 24 March 2019)

<<https://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/lawyer-suicide-corporator-on-run-lands-in-police-net/articleshow/68541257.cms>> accessed 22 November 2019.

⁸¹Advocates Association v. Central Bureau of Investigation, Writ Petition No. 6067 of 2019 order dated 19.03.2019 (High Court of Karnataka).

ಪಿಒಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಸಮಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಪೋಲೀಸರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಅರಿವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.

ಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಸ್‌ಟಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಸಹ ಕಳವಳಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ - ಪೋಲೀಸ್ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಲಿಪಶುವು ಸಮಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಬೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗುವಂತಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ವಿಚಾರಣೆಗಳು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಖುಲಾಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ‘ನ್ಯಾಯ’ ಪಡೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಕಳಪೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ವರದಿಗಳು 2017 ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿವೆ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ವಿವರವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಈ ವರದಿಗಳು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಅಸಮರ್ಪಕ ದಾಖಲಾತಿ, ವರದಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಕ್ರಮದಿಂದ ಒಂದು ಒಗಟಾಗಿದೆ.

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2013

ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಲ್ಲದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಅಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2013 ('ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ') ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿದೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಂತೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಭಾರತದ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.⁸² ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಲವಾದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ತನ್ನ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ನೀಡದೇ ಇರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಗೂ ಮುಂಚೆ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಒಣ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, 1993 ಶಾಸನವು ಈ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಒಣ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ಮಲ ಎತ್ತುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ವಿವರವಾದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ.

ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

⁸²Shaileshkumar Darokar, 'Manual Scavengers: A Blind Spot in Urban Development Discourse', (2018) Vol. 53(22) Economic and Political Weekly; Rajeev Kumar Singh and Ziyauddin, 'Manual Scavenging as Social Exclusion: A Case Study', (2009) Vol. 44(26-27) Economic and Political Weekly.

1. ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ, ತೆರೆದ ಹೊಂಡಗಳ, ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾನವ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಕೈಯಾರೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಗೊಳಿಸಲು, ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.⁸³ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತ ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೊಡಗಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. "ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯ" ವನ್ನು ಮಾನವನ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶೌಚಾಲಯ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದು ವಿಸರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಲ ಅಥವಾ ತೆರೆದ ಚರಂಡಿ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದ ಮಲವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಳೆಯುವ ಮೊದಲು ಮಲವನ್ನು ಕೈಯಾರೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.⁸⁴

ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 (1) (ಎಸ್) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 2 ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಅದರ ನಂತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಕೆಡವಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು 3 ತಿಂಗಳ ಸಮಯದ ಒಳಗೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಶೌಚಾಲಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಇಂತಹ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೋಟಿಸ್ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೆರೆದ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ 9 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 5 ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಾರದು ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದು. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ತೊಡಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸದಿಂದ ತಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಅವರು ಮಾಡಲು ವಿಫಲರಾದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

⁸³The Prohibition of Employment as Manual Scavengers and Their Rehabilitation Act, 2013, s 2(g).

⁸⁴The Prohibition of Employment as Manual Scavengers and Their Rehabilitation Act, 2013, s 7.

ವಿಭಾಗ 6 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಪ್ಪಂದ ಅಥವಾ ಕರಾರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಅನೂರ್ಜಿತ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪೂರ್ಣ ಸಮಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಕನಿಷ್ಠ ಅದೇ ಪರಿಹಾರದ (ಸಂಬಳದ) ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು (ತೆಗೆದುಹಾಕಲು) ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶಾಸನವು ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಒಳಚರಂಡಿ ಅಥವಾ ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಂತಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ 5, 6 ಮತ್ತು 7 ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾದಲ್ಲಿ 8, 9 ಮತ್ತು 10 ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ದಂಡವನ್ನು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಪರಾಧಗಳು ಅರಿವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನು ರಹಿತವಾಗಿವೆ.

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 11 ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಪುರಸಭೆಯ ಅಥವಾ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಮನೆ-ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಹಂತವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರಸಭೆಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾದ ಎಣಿಕೆದಾರರು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಗುರುತಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆಯೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಮಾದರಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಅದರ ನಂತರ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿನ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಗಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅದರ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಯೊಳಗೆ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಂತಿಮ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯೊಂದಿಗೆ, ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 13 ಅಂತಿಮ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರದ್ದಾಗಿದೆ. ಗುರುತಿಸಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವನ / ಅವಳ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಫೋಟೋ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಒಂದು-ಬಾರಿಯ ನಗದು ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಇತರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ತರಬೇತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ರೂ. 3,000 / - ತರಬೇತಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಾಲಗಳ ನೀಡುವಿಕೆ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ, ವಸತಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು-ಬಾರಿ ನಗದು ಸಹಾಯದ ನೆರವು ಅಥವಾ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮನೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ನೆರವುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ (ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್) ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಕಾನೂನಿನ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ (ಎನ್‌ಸಿಎಸ್‌ಕೆ) ಮತ್ತು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ ಕಾಯ್ದೆ, 1993 ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.⁸⁵

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಎನ್‌ಸಿಎಸ್‌ಕೆ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದೆ.

⁸⁵The Prohibition of Employment as Manual Scavengers and Their Rehabilitation Act, 2013, s 31.

ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆಯ ಮುಂದಿನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

2. ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳು

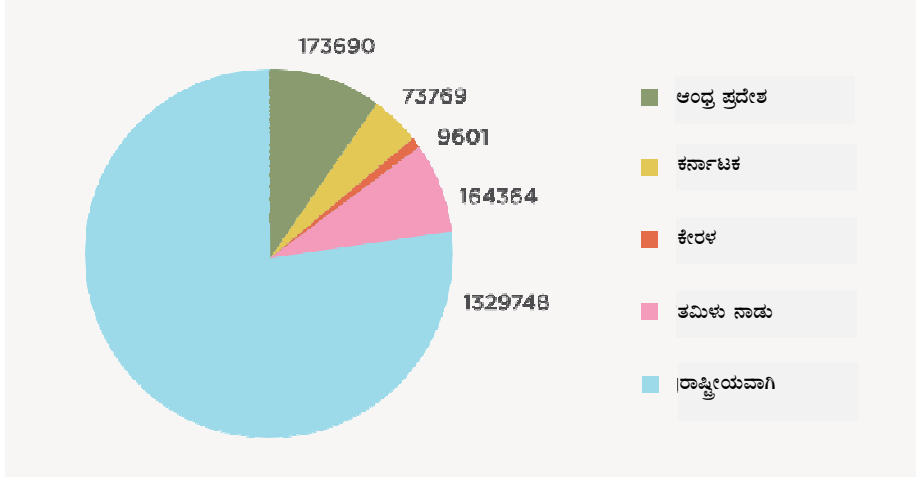
ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದತ್ತಾಂಶವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಯವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪುರಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ (ಎನ್‌ಎಸ್‌ಕೆ‌ಎಫ್‌ಡಿ) 20 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ (2016-17) ಪ್ರಕಾರ, ದೇಶದಲ್ಲಿ 26 ಲಕ್ಷ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿದ್ದು, ಈ ಶೌಚಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ 13.29 ಲಕ್ಷ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 12.71 ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.⁸⁶

ಮನೆ-ಮನೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 4 ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೀಗಿವೆ:

⁸⁶20th Annual Report 2016-17, (National Safai Karamcharis Finance & Development Corporation, 2016-17) 20 <<https://nskfdc.nic.in/en/content/annual-reports-0>>accessed 22 November 2019.

ಚಿತ್ರ ಋ: 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಚಿತ್ರ ಋ ದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವಂತೆ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, 67,78,225 ನಗರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ 1,73,690 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿವೆ; ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 73,769 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿವೆ; ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 1,64,364 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿವೆ; ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 9601 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿವೆ.⁸⁷

ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 664 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ್ದು, 90,538 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ⁸⁸ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 9,117 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ.⁸⁹ ತಿರುಪ್ಪುರ್⁹⁰ ಮತ್ತು ಹೊಸೂರು⁹¹ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ, ತಿರುಪ್ಪುರ್ ಮತ್ತು ಹೊಸೂರು 2014 ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 226 ಮತ್ತು 56 ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

⁸⁷State/UT-wise no. of Insanitary Latrines – Urban Areas <<http://mssurvey.nic.in/UI/Statewiselnsan-itaryLatrine.aspx>> accessed 22 November 2019.

⁸⁸'Minutes of the Meeting of the National Commission for Scheduled Castes, New Delhi headed by Dr. P.L.Punia, Hon'ble Chairman held with Tamil Nadu Government' (National Commission for Scheduled Castes, 9 July 2015) <<http://ncsc.nic.in/files/TN%20minutes.pdf>> accessed 22 November 2019.

⁸⁹'Minutes of the Meeting organised by NCSC on 'Monitoring the Implementation of Constitutional Safeguards for Scheduled Castes' (National Commission for Scheduled Castes, 24 June 2015) <http://ncsc.nic.in/files/Minutes%20of%20the%20Meeting%20organized%20by%20NCSC%20on%202024_06_2015.pdf> accessed 22 November 2019.

⁹⁰Insanitary Latrines identified in Tiruppur Municipality (30 September 2014) <<http://cma.tn.gov.in/cma/en-in/Downloads/Toilet%20details.pdf>> accessed 22 November 2019.

⁹¹Insanitary Latrines identified in Hosur Municipality (15 September 2014) <http://cma.tn.gov.in/cma/en-in/Downloads/Hosur_Manual%20Scavenging%20Survey-Annexure.pdf> accessed 22 November 2019.

3. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವವರು

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 11 ಮತ್ತು 12 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ

ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಗಗಳು ನಡೆಸಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

31 ಮಾರ್ಚ್ 2017 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಕೆ‌ಎಫ್‌ಡಿ‌ಸಿ ಯ ವರದಿಯು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ 13 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 12,742 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.⁹²

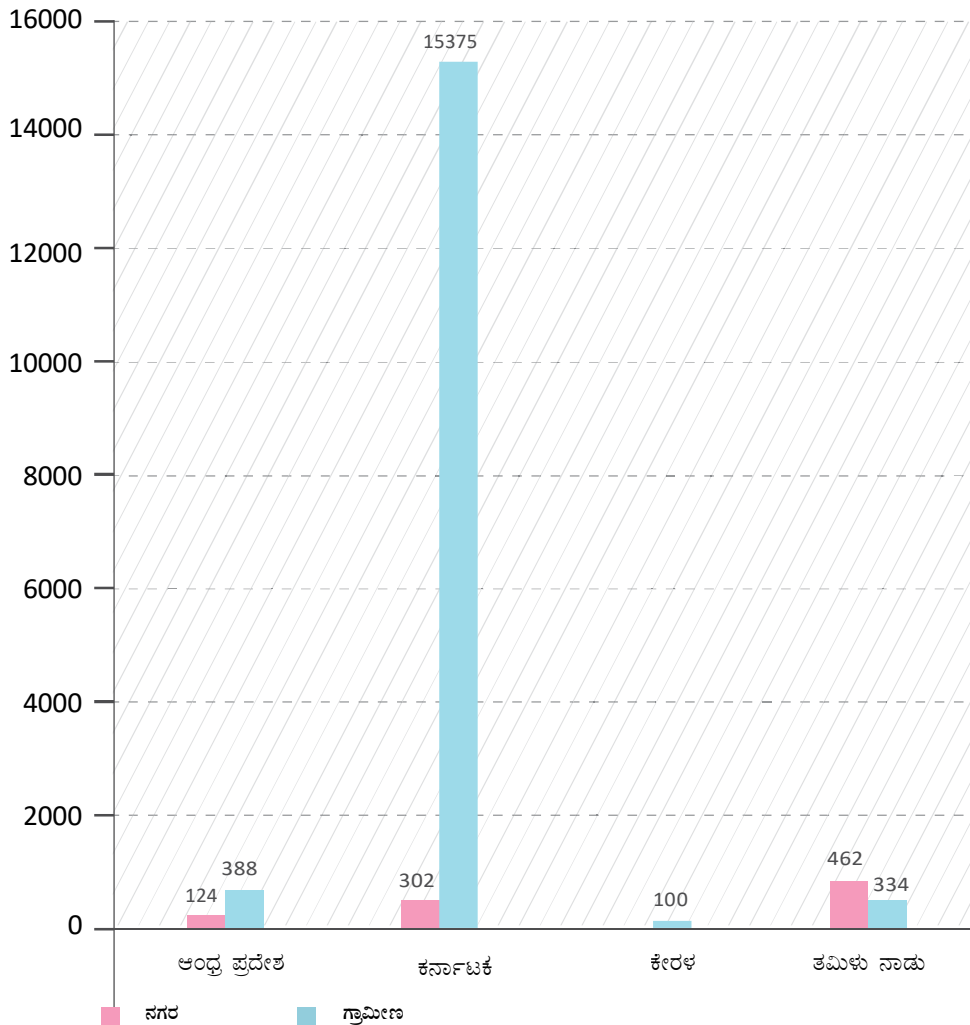
ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಗಂಭೀರ ನಿರಾಕರಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

2018 ರಲ್ಲಿ, ನೀತಿ ಆಯೋಗವು ಅಂತರ-ಸಚಿವಾಲಯ ಕಾರ್ಯ-ಪಡೆಯನ್ನು 18 ಜುಲೈ 2019 ರ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಭಾರತದ 121 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ 54,130 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.⁹³ ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಗಗಳಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆ ನಿಗಮಗಳಿಂದಲ್ಲ.

⁹²20th Annual Report 2016-17, (National Safai Karamcharis Finance & Development Corporation, 2016-17) 20 < <https://nskfdc.nic.in/en/content/annual-reports-0> accessed 22 November 2019.

⁹³Unstarred Question No. 3639, 'Survey Regarding Manual Scavenging' (Government of India, Rajya Sabha, 24 July 2019).

ಚಿತ್ರ ಋ: 2011 ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜಾತಿ ಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ⁹⁴

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ ಖೂ ದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವಂತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಜಾತಿ ಜನಗಣತಿ 2011, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 1,82,505 ಜನರನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 12,226 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 388 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 15375 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 100 ಮತ್ತು ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 334 ಇದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಡೆಸಿರುವ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ - ಕರ್ನಾಟಕದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 302, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 124 ಮತ್ತು ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 462 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇರಳದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

⁹⁴'Manual Scavenging', (Press Information Bureau, 15 December 2015) <<https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=133286>> accessed 29 January 2020

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಬಗ್ಗೆ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಇತರ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

1. ಕರ್ನಾಟಕ: ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಂದೋಲನ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದ 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 1720 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ.⁹⁵ 2008 ರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 68 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ.⁹⁶
2. ಕೇರಳ: ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ನೋಡಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಸುಚಿತ್ತಾ ಅಭಿಯಾನ ನಡೆಸಿದ 2018 ರ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 600 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ. ಎನ್‌ಎಸ್‌ಕೆ‌ಎಫ್‌ಡಿ‌ಸಿ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಭಿಯಾನವು ನಡೆಸಿದ ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆ-ಹಾಗೂ-ಗುರುತಿನ ಶಿಬಿರವು ಕೊಲ್ಲಂ, ಎರ್ನಾಕುಲಂ, ಆಲಪ್ಪುಳ ಮತ್ತು ಪಾಲಕ್ಕಾಡ್ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕೊಲ್ಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿದ್ದಾರೆ - 274, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎರ್ನಾಕುಲಂ - 155, ಆಲಪ್ಪುಳ - 96, ಮತ್ತು ಪಾಲಕ್ಕಾಡ್ - 75 ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.⁹⁷
3. ತಮಿಳು ನಾಡು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗವು 2013 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 3032 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.⁹⁸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು, ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 144 ಸಾವುಗಳು ವರದಿಯಾಗಿವೆ.⁹⁹

⁹⁵'Pilot survey shows 1,720 manual scavengers in six Karnataka districts' (Times of India, 26 February 2019) <<https://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/karnataka-pilot-survey-shows-1720-manual-scavengers-in-six-districts-alone/articleshow/68172100.cms>> accessed 22 November 2019.

⁹⁶68 manual scavengers died in Karnataka since 2008' (The Times of India, 8 January 2018) <<https://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/68-manual-scavengers-died-in-karnataka-since-2008/articleshow/62406966.cms>> accessed 22 November 2019.

⁹⁷Chithira N. Raju, 'Kerala's South has 600 scavengers' (Deccan Chronicle, 23 June 2018) <<https://www.deccanchronicle.com/nation/in-other-news/230618/keralas-south-has-600-scavengers.html>> accessed 22 November 2019.

⁹⁸'Survey will be taken to evaluate the status of manual scavengers in Tamil Nadu: NCSK Chair- man' (Mirror Now, 22 January 2019) <<https://www.timesnownews.com/mirror-now/society/article/survey-will-be-taken-to-evaluate-the-status-of-manual-scavengers-in-tamil-nadu-ncsk-chair-man/351959>> accessed 22 November 2019.

⁹⁹'TN tops list of shame, has highest number of manual scavenging deaths in India' (The News Minute, 13 February 2019) <<https://www.thenewsminute.com/article/tn-tops-list-shame-has-high-est-number-manual-scavenging-deaths-india-96668>> accessed 22 November 2019.

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು

ದತ್ತಾಂಶ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಳೆಯುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಮಹಿಳಾ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ 5,353 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪೈಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಮಾಹಿತಿಯು ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ.

4. ಪುನರ್ವಸತಿ

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಡಚಣೆಯೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 11 ಮತ್ತು 12 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿ ಚೀಟಿ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ಅವರು ಪುನರ್ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣದ 4 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶದಿಂದ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2007 ರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದು, ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿಗೆ ರೂ. 40,000 / - ಒಂದು ಬಾರಿ ನಗದು ನೆರವನ್ನಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.¹⁰⁰ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಾಹಿತಿಯು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

¹⁰⁰Self-Employment Scheme for Rehabilitation of Manual Scavengers' (Ministry of Social Justice and Empowerment, 2007) 3 <<http://socialjustice.nic.in/writereaddata/UploadFile/SRMSFinalScheme.pdf>> accessed 29 January 2020.

ಕೇರಳ

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೇರಳದ ಕೊಲ್ಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಚಕ್ಲಿಯಾನ್ ಸಮುದಾಯವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ಅವರು ತಮಿಳು ನಾಡಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವವರು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ.¹⁰¹ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅರುಂತಥಿಯಾರ್ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.¹⁰²

ತಮಿಳು ನಾಡು

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿಗಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮಿಳು ನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರೋಧಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.¹⁰³ 2015-16ರಲ್ಲಿ 170 ಜನರಿಗೆ ರೂ. 40,000/- ಒಂದು ಬಾರಿಯ ನಗದು ನೆರವನ್ನು 120 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಕೆ‌ಎಫ್‌ಡಿಸಿಯು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.¹⁰⁴

¹⁰¹Rejimon K., 'Society Needs Us, But Only for Cleaning Others' Dirt' (*The Wire*, 19 July 2018) <<https://thewire.in/caste/kerala-manual-scavengers-sanitation-chakliyan-sc>> accessed 22 November 2019. The State Government does not issue them SC certificates.

¹⁰²Rashmi Binoy, 'Ground realities' (*The Hindu*, 8 December 2019) <<https://www.thehindu.com/entertainment/movies/Ground-realities/article16772009.ece>> accessed 22 November 2019.

¹⁰³Tamil Nadu Officials Claim No Manual Scavenger Had Come Forward to Avail Rehabilitation Benefits, Activists Term it has False' (*NewsClick*, 6 July 2018) <<https://www.newsclick.in/tamil-nadu-officials-claim-no-manual-scavenger-had-come-forward-avail-rehabilitation-benefits>> accessed 22 November 2019.

¹⁰⁴20th Annual Report 2016-17, (*National Safai Karamcharis Finance & Development Corporation*, 2016-17) 25,26 <<https://naskfdc.nic.in/en/content/annual-reports-0>> accessed 22 November 2019.

ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, 143 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರುಗಳ ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಅವಧಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.¹⁰⁵ ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಒದಗಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗವು ರೂ. 120 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಈ ಹಣವು ಉದ್ದೇಶಿತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಲ್ಲ.¹⁰⁶

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, 2014-15ರಲ್ಲಿ 45 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರುಗಳಿಗೆ ರೂ. 40,000/- ಒಂದು ಬಾರಿಯ ನಗದು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.¹⁰⁷ ತರಬೇತಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯದ ಸಬ್ಸಿಡಿಯು ಶೂನ್ಯವಾಗಿದೆ.¹⁰⁸

5. ಅಪರಾಧ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದು

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೃತಪಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಎಫ್‌ಐಆರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಸೆಕ್ಷನ್ 304 ರ ಬದಲು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 304 ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು, 2 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ವಿಧಿಸಬಹುದು), ಇದು ನರಹತ್ಯೆಯ ಅಪರಾಧವಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾದ ಜಾಮೀನು ರಹಿತ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಸೂಕ್ತ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ವೈಫಲ್ಯವು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಖುಲಾಸೆಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವಿಕೆಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.¹⁰⁹

¹⁰⁵Ibid

¹⁰⁶Pilot survey shows 1,720 manual scavengers in six Karnataka districts' (Times of India, 26 February 2019)

<<https://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/karnataka-pilot-sur-vey-shows-1720-manual-scavengers-in-six-districts-alone/articleshow/68172100.cms>> accessed 22 November 2019.

¹⁰⁷Rehabilitation of Manual Scavengers (Press Information Bureau, Ministry of Social Justice and Empowerment, 25 February 2016)

<<https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=136807>> accessed 20 February 2020.

¹⁰⁸Ibid

¹⁰⁹Akshatha M, 'Despite 70 civic workers' death in 10 years, manual scavenging continues unabated in Karnataka' (The Economic Times, 20 February 2018)

<<https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/despite-70-civic-workers-death-in-10-years-manual-scavenging-continues-unabated-in-karnataka/articleshow/62995013.cms?from=mdr>> accessed 22 November 2019

6. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಾವುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿ

ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಾವುಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 416 ಸಾವುಗಳ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಗಾಯಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಯಾವುದೇ ಬಂಧನಗಳು, ಅಪರಾಧಗಳ ಸಾಬೀತು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.¹¹⁰

2008 ಮತ್ತು 2018 ರ ನಡುವೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು 68 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್‌ಗಳನ್ನು, ಒಣ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು¹¹¹ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.¹¹²

ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಳಪೆ ವರದಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಸಾವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, 2017 ರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ 12 ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಾವು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.¹¹³ ಇದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. 2013 ರಿಂದ 2018 ರವರೆಗೆ ಒಳಚರಂಡಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 144 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.¹¹⁴

¹¹⁰'Methodology: #Grit' (The Wire)

<<https://p.thewire.in/stories/methodology-443.html>> accessed 22 November 2019.

¹¹¹68 manual scavengers died in Karnataka since 2008' (The Times of India, 8 January 2018)

<<https://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/68-manual-scavengers-died-in-karnataka-since-2008/articleshow/62406966.cms>> accessed 22 November 2019.

¹¹²Book officials failing to enforce manual scavenging law' (*The Hindu*, 26 June 2018)

<<https://www.thehindu.com/news/states/book-officials-failing-to-enforce-manual-scavenging-law/arti-cle24256763.ece>;

<https://thewire.in/labour/chennai-odf-conservancy-workers>>

¹¹³Justice Denied: Death of Workers Engaged in Manual Scavenging while Cleaning Septic Tank or Sewer' (*Rashtriya Grima Abhyan*) 60

<<https://idsn.org/wp-content/uploads/2018/12/Report-Justice-Denied-Death-of-workers-engaged-in-manual-scavenging-while-cleaning-the-septic-tank-or-Sewer2.pdf>> accessed 22 November 2019.

¹¹⁴'TN tops list of shame, has highest number of manual scavenging deaths in India' (*The News Minute*, 13 February 2019)

<<https://www.thenewsminute.com/article/tn-tops-list-shame-has-high-est-number-manual-scavenging-deaths-india-96668>> accessed 22 November 2019.

7. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ

ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋದ ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಆಂದೋಲನ ವಿರುದ್ಧ ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ.¹¹⁵ ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರೇಣಿಯ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. 1993 ರಿಂದ ಒಳಚರಂಡಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ರೂ. 10 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಳಚರಂಡಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಪರಾಧವಾಗಬೇಕು, ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವುದನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ರೈಲ್ವೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು, ಮಹಿಳಾ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಿನ ನಂತರ, ಎಲ್ಲಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಾವಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.10 ಲಕ್ಷ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರೂ.10 ಲಕ್ಷ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.¹¹⁶ ರಾಮದೇವಿ ವಿರುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ,¹¹⁷ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಮೃತ ಗುಡಿಸುವವನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವನು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು, ಅವನು ಮೃತಪಟ್ಟನು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿದ್ದಳು.

¹¹⁵(2014) 11 SCC 224.

¹¹⁶*Secretary to the Government & Ors. v. Valaiyakka & Ors.*, Writ Appeal (MD) No. 550 of 2016 decided on 7 April 2016 (Madras High Court, Madurai Bench); *K.M. Ravichandran v. Commissioner*, Writ Appeal No. 680 of 2016 decided on 13 December 2017 (Madras High Court).

¹¹⁷W.P. No. 201021-022/2015 decided on 5 June 2015 (Karnataka High Court).

ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಾತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು, ಮೃತರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಾತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮರಣಾನಂತರದ ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಅವಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು, ಎಂದು ಅವರು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ನಿಗಮಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತವು 3 ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ದೈನಂದಿನ ವೇತನ ಪಡೆಯುವ ಗುಡಿಸುವವರನ್ನು, ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಅಥವಾ ಪೌರಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ತಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ಮೇಲ್ಮನವಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರರು ವಿರುದ್ಧ ಶ್ರೀಮತಿ. ರಾಮದೇವಿ ಮತ್ತು ಇತರರು ಮೇಲ್ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ರೂ. 10 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಮೃತ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತು. ಆದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೈನಂದಿನ ವೇತನ ಪಡೆಯುವ ಗುಡಿಸುವವರು, ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಅಥವಾ ಪೌರಕರ್ಮಿಗಳ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಿಶಾಲ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿದೆ.¹¹⁸

ಇದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆದಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗುಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ರಾಕ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಇತರರು ದಾವೆಯಲ್ಲಿ,¹¹⁹ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನೀಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ, ಪಿಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಸೆಕ್ಷನ್ 22 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಪೊಲೀಸರು ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕೂಟವು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ತೋರಿಸದಿದ್ದರೂ, ಎಫ್‌ಐಆರ್ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗವು ಸಹ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಲೀಸರೊಂದಿಗೆ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ವಸ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿನ ವೈಫಲ್ಯದಿಂದ ಪಿಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರಿನ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

¹¹⁸W.A. Nos. 200391/2015, 200393/2015 and 200384-385/2015 decided on 14 June 2016 (Karnata- ka High Court)

¹¹⁹W.P. No. 25568 of 2017 decided on 17 July 2017 (High Court of Karnataka).

8. ಮುಕ್ತಾಯ

ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಹೆಚ್ಚು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಆದೇಶದಂತೆ ರೂ 10 ಲಕ್ಷದ ಪರಿಹಾರದ ಹೊರತು, ಇಂತಹ ಸಾವುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ, ಮಹಿಳಾ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪಿಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನವೂ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ.

04

ಮುಕ್ತಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳು

ನಾಲ್ಕು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಮೂರು ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಮೂಲಕ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕಾನೂನನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿವೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಈ ನೀತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಿಯು ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ನಾವು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಗಳ, ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ಮತ್ತು ಈ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಲೇಖನಗಳ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಅಪರಾಧಗಳ ಕಳಪೆ ವರದಿ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತು ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯು ಈ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ ಮೂಲಕ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಾಸನಗಳಾದ್ಯಂತ, ಅಪರಾಧಗಳು ಅಥವಾ ನಿಷೇಧಿತ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವು ಹಳೆಯದು, ಇತ್ತೀಚಿನ ದತ್ತಾಂಶ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು ಈ ಕಾನೂನುಗಳ

ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಈ ವರದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ದೊರಕುವ ಏಕೈಕ ದತ್ತಾಂಶದ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶಾಸನದ ಉತ್ತಮ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಗೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

01. “ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ” ಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ: ‘ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ-ಸಂಬಂಧಿತ ಕೃತ್ಯಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ‘ಚಮಾರ್’ ನಂತಹ ಜಾತಿ-ಆಧಾರಿತ ಪದಗಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಳಕೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರಬೇಕು.

02. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆ: ಎಸ್‌ಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಹ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೇ ಎಂದು ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

03. ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ: ಕೇವಲ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣವಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದನ್ನು ಮೀರಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವರದಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಕುರಿತಾದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುವ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು (ಫಾರಮ್‌ಗಳನ್ನು) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ನಮೂನೆಗಳು ಸಭೆಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ, ನಡವಳಿಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಪರಿಗಣನೆಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

04. ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗರಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ: ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಪಿಸಿಆರ್‌ಎಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕರಣ ತಾರತಮ್ಯದ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಪರಿಹಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಇಂತಹ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪಿಸಿಆರ್‌ಎ ಒಂದು ಅಪರಾಧ ಕಾನೂನಾಗಿಯೂ, ಇದು ಬಹುತೇಕ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ನಾಗರಿಕ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ವಿತ್ತೀಯ ಪರಿಹಾರದ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಪರಿಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಾಗಬಹುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಷೇಧಿತ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಮಾನತೆ ಮಸೂದೆ 2020 ಕರಡನ್ನು ಒಂದು ನಾಗರಿಕ ಕಾನೂನಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಿಎಲ್‌ಪಿಆರ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸುಗಳು

01. ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು: ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಖ್ಖರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಕ್ಷಣವೇ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಹಲವಾರು ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತಾಂತರದ ನಂತರವೂ ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು.

02. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ದೂರುಗಳು: ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವ ಒರಟಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಲವಾದ ನಿಬಂಧನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ಅನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನೇರವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ದೂರಿನಂತೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಆಯ್ಕೆ ಇರಬೇಕು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರ ವಿರುದ್ಧ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ವಿರೋಧಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

03. ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು: ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಬಲಿಪಶು ಸ್ನೇಹಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಜಾತಿ-ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆ / ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಲು ಮತ್ತು ತನಿಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು (ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆದ್ಯತೆಯ) ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

04. ತ್ವರಿತ ವಿಚಾರಣೆಗಳು: ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು 2 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಸ್‌ಸಿ / ಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

05. ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು: ಪೊಲೀಸ್-ರಾಣಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (ಎಸ್‌ಒಪಿ) ಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಸ್‌ಒಪಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ತನಿಖಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ವಿತ್ತೀಯ ಪರಿಹಾರದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಆವರ್ತಕ ವರದಿಗಾರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಎಸ್‌ಒಪಿಗಳು ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲು ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

06. ವಿಶೇಷ ಅಭಿಯೋಜಕರ, ಕಾನೂನು ನೆರವು ವಕೀಲರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತರಬೇತಿ: ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ದರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೋಧನೆಗಳು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪಿಒಎ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ದಂಡಗಳ ಅವಲೋಕನ, ಜಾಮೀನು ವಿರೋಧಿಸುವ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗುವುದು, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್‌ನಿಂದ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಪರಾಧಗಳ ಅಗತ್ಯ ಕಾನೂನು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ವಿವರಣೆಗಳು, ಬಲಿಪಶುಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಂತರ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿತ್ತೀಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಿಪಶುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವ ಅನ್ವಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಧನೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸುಗಳು

01. 'ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ' ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮೀಕ್ಷೆ: "ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯ" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಇದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ನಂತರ, ಎಲ್ಲಾ 4 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರದ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

02. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ: ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ, ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪುನರ್ವಸತಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

03. ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಪುನರ್ವಸತಿ: ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 13 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು-ಬಾರಿ ನಗದು ಮೊತ್ತ, ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿರುವ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸದ ಕಾರಣ, ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಕಾರಣ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಾರಿಯ ನಗದು ಮೊತ್ತದ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪರ್ಯಾಯ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

04. ಸಾಲಗಳು: ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಪಿಇಎಂಎಸ್‌ಆರ್‌ಎ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 13 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಇದ್ದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಮಾಜಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಂಟಿರುವ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಕಳಂಕದಿಂದಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾಯ ಜೀವನೋಪಾಯ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ನೀಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

05. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕ್ರಮಗಳು: ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವವರ ಮಕ್ಕಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಜೀವನೋಪಾಯವಾಗಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಥವಾ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

06. ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಲೀಕರ ಸಂಘಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ: ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಮಲ ಎತ್ತುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾನೂನಿನ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಎಸ್‌ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಚಾಲಿತವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುವುದಾಗಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕು.